

VAN DE REDACTIE

Voor u ligt het nummer van de 32^e jaargang. Jawel, alweer de 32^e jaargang! In deze verjaardagsmaand willen wij nog iets over ons blad vertellen, wellicht vooral voor degene die zich hier sinds kort vestigden en die niet weten hoe wij dit krantje runnen.

De Noordernieuwswelle is spontaan geboren op initiatief van enkele dorpingen. Het is bestemd voor alle inwoners en belangstellenden (zoals oud-inwoners). De redactie en uitgave is geen nevenactiviteit of onderdeel van de Dorpsgemeenschap Noordwelle. Natuurlijk leveren zij wel hun bijdrage in de vorm van kopij bijv. de verslagen van hun vergaderingen. De financiën worden in eigen beheer gevoerd en het blad kan kosteloos worden verstrekt dankzij de adverteerders. Zo hopen wij nog jaren door te kunnen gaan. Wat betreft de adverteerders: een nieuw advertentiejaar gaat weer in en wij bedanken de adverteerders dan ook al bij voorbaat die ons weer een jaar lang willen steunen. Verder zijn wij natuurlijk ook afhankelijk van u.... kopij is steeds weer belangrijk en wat dat aangaat mogen wij niet mopperen. "vooral zo doorgaan". Volgende maand, juli dus, komen wij ook uit. Onze zomerstop is in de maand augustus. Voor nu; veel leesplezier.

De redactie

NOORDERNIEUWSWELLE
Dorpskrant van Noordwelle

nnw@zeelandnet.nl

www.noordwelle.com

32^e jaargang

Versijnt 10x per jaar

Redactie: *Trudy Groenleer, Marja Leistra,
Heleen Vermeer, Sandra van Leeuwen
en Herda Heikamp*

Vormgeving: *Annelies Sloomweg en Leo Schults*

Wist u dat:

- Er op de Noordwelle Natuurlijk! dag weer van alles te doen is
- U het programma in de brievenbus heeft gehad
- Wij hierbij nog een extra oproepje doen voor de nieuwe activiteiten
- Er altijd teams bij kunnen voor de zeskamp
- 4 deelnemers per team voldoende zijn
- U vast wel met uw burens, vrienden, groep een team kunt vormen
- Wij hierbij ook denken aan bijv. de Heeren, wuven, crea
- Wij ook de taartenbakwedstrijd nog even onder de aandacht willen brengen
- U de zelfgebakken taart om 12.00 uur in kunt leveren bij de koffiehoek op het schoolplein
- De officiële kunstschauw in het dorps huis een groot succes was
- Het altijd goed is om te zien hoeveel talent er op ons dorp woont
- Er ook weer verschillende felicitaties op zijn plaats zijn
- Wij de geslaagden Diede van Pijkeren, Jamie en Nicky Brouwer van harte feliciteren met hun schooldiploma.
- Deze namen bij ons bekend zijn
- Wij hopen dat er niemand is vergeten
- Wij dit dan alsnog graag horen
- Er ook een bruidspaar in het Hoefijzer te bewonderen was
- Wij dit bruidspaar Veele dan ook van harte feliciteren met hun huwelijk
- Wij deze rubriek besluiten met een goede tip
- Het reservelampje bij de benzine meter niet voor niets knippert...

VOOR UW AGENDA:

- vrijdagavond 6 augustus volgende: Snekavond
- woensdagmiddag half september volgende: Ouderensoos
- vrijdagavond 24 september volgende: Heeren van Noordwelle
- woensdagavond 13 oktober volgende: Creadames

- Rondvaart m.s. Onrust familiezonntag 11.00-12.30+13.30-15.00
11, 18, 25 juli en 1, 8, 15, 22, 29 augustus

NIEUWS UIT DE DORPSRAAD

De dorpsraad vergaderde op 31 mei. Hier kwam onze nieuwe kernbestuurder, wethouder Wim Stouten zich voorstellen en zich oriënteren op wat er in Noordwelle zo al leeft. Omdat op die dag de PZC met een artikel "Bouw school Noordwelle afgewezen" was gekomen was dit natuurlijk een agendapunt. Zowel de dorpsraad als de wethouder betreurden met name de kop van het artikel. Over wel of niet nieuw bouwen is namelijk nog geen besluit genomen. In de krant staat dat de gemeente wacht op een rapport van Zeeuwsland dat al wel af is en dat Obase aan de gemeente zou moeten geven. Noordwelle dreigt zo de dupe te worden van communicatiemoeilijkheden tussen deze 3 partijen. De wethouder heeft toegezegd zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen en begrijpt de nood van de school in Noordwelle, die hij vorig jaar ook zelf heeft gezien.

De dorpsraad kijkt terug op een regenachtige maar bij de beamer knusse Koninginnedagabade. Ook het dauwtrappen (17 deelnemers, maar 30 mensen aan het ontbijt) was geslaagd. De bluesmiddag was zo gezellig dat het een goed idee lijkt om enkele malen per jaar het dorpshuis op zondagmiddag open te stellen met muziek als thema. Omdat er de laatste jaren veel nieuwe inwoners op ons dorp zijn gekomen wordt de eerstvolgende muziekzondagmiddag gecombineerd met een speciaal warm welkom aan allen die de laatste 3 jaar op Noordwelle zijn komen wonen. De datum die hiervoor gepland staat is zondagmiddag 26 september aanstaande van 15.00u-18.00u.

Het Welzijnshuis heeft in overleg met de dorpsraad een voorlopig voorstel gedaan richting gemeente voor de besteding van de 7000 euro aan de invulling van nieuwe speelruimtemogelijkheden in Noordwelle. Het gaat om een trapmuur of schietwand bij het voetbalveld en een speeltoestel met meerdere mogelijkheden voor jongere kinderen aan het Hoefijzer. Eind dit jaar/ begin volgend jaar wordt besloten wat er precies komt en waar.

De vrijwilligerslijst voor het beheer van Ons Dorpshuis is weer uitgebreid, een heel goede zaak! Een deel van de WK-wedstrijden (19 en 24 juni) zal in het dorpshuis te volgen zijn op een groot scherm met een gratis consumptie voor ieder Nederlands doelpunt.

De najaarsvergadering van de dorpsgemeenschap is op maandagavond 25 oktober om 20.00u. Op deze avond zal dhr. Gerard Smallegange een presentatie verzorgen over boerderijen in Zeeland. Deze boeiende voordracht mag u niet missen! Op deze avond zullen onze voorzitter Martin Loeve en ons lid van 'lief en leed' Henny Hegge de dorpsraad verlaten. Wij zijn dus op zoek naar nieuwe mensen!!

Namens de dorpsraad, Marlies van Pijkeren

HEERENNIEUWS

In verband met de zomerperiode, en het daardoor structureel afwezig zijn van een groot aantal Heeren, is besloten voor een:

Heeren Zomerreces

Eerst volgende bijeenkomst van de Heeren is vrijdag 24 september:aanvang 20.30 uur.

Op de agenda van deze eerste Heerenvergadering na het zomerseizoen zal o.a. staan:

- Waar gaan we heen de komende jaren met de Heeren ?
- Hoe hoog wordt de kerstboom dit jaar?

Bij deze nodigen wij ook graag overige (nieuwe) mannelijke inwoners van Noordwelle uit om op deze avond de sfeer te proeven onder het genot van een hapje en een drankje.

Tot 24 september.

Raad van bestuur van de Heeren van Noordwelle

UITSLAGEN VERKIEZINGEN NOORDWELLE

Opkomst 80% !

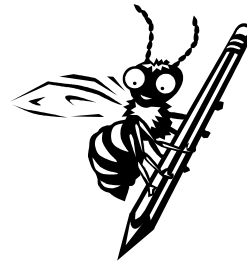
CDA	25
PVDA	38
SP	16
VVD	74
PVV	23
Groen links	9
Christen Unie	12
D66	9
Partij vd Dieren	1
SGP	2
Trots op Ned	1
NL partij	1

BIJPRAATJE

Juni

Juni is zwemtijd voor de bijen. In de winter is het volkje maar klein. Als de dagen gaan lengen gaat de koningin meer eitjes leggen. Er komen steeds meer jonge bijen en de kast wordt een beetje vol. Er dreigt overbevolking. Om dit tegen te gaan gaat het volk "zwermen". Voor de bijen is dit ook de natuurlijke wijze om de soort in stand te houden: Het volk splitst zich en een gedeelte begint op een nieuwe plaats een nieuw nest.

Er gaat een proces aan vooraf. Eerst worden , door de koningin, darren eitjes gelegd. Darren zijn de mannelijke bijen. Zij moeten straks de nieuwe koninginnen bevruchten. Dan gaan de bijen koninginnen cellen bouwen. Dat wil zeggen aparte, grotere cellen waar straks nieuwe koninginnen in opgroeien. De oude koningin legt daar eitjes in en door het geven van anders samengesteld voer bepalen de werkster bijen dat uit dit bepaalde eitje in deze grotere cel een nieuwe koningin ontstaat.

Dan komt het moment waarop de tijd rijp is om te zwermen. De koningin gaat minder leggen en op een mooie dag, meestal rond het middag uur, verlaat zij, met een gedeelte van het volk de kast. Een prachtig gezicht. De hele lucht vol bijen! Meestal zet de zwerm zich in een boom of struik niet ver van de kast. Een tros met daarin de koningin. Enkele verkenners vliegen verder en gaan op zoek naar een geschikte nieuwe woonplaats. Dat kan een holle boom zijn, een schoorsteen of een andere holte.

Mocht er eens een zwerm bijen in uw omgeving landen: geen paniek! Voordat de bijen op reis gaan hebben ze hun buikjes volgegeten als voorbereiding. En met een goed gevulde maag en een reisje in het verschiet zijn ze heel rustig en niet steeklustig. Wat u wel kunt doen is een imker bellen en vragen of hij de zwerm wil komen "scheppen". Doe dat wel vrij snel want als de verkenners een geschikte plaats hebben gevonden gaat het hele volk weer op de wieken. Of als ze al bij u op de eindbestemming zijn gaan ze binnen een dag al raat bouwen en zich settelen. De imker is er blij mee. Hij schudt de tros in een schepkorf en neemt het volkje mee naar huis.

Mij is dat twee weken geleden gebeurd. Door een lezer van deze verhaaltjes kreeg ik een tip dat er bij de familie Bil in Zierikzee een zwerm hing in de bramenstruiken. Ik ben er geweest en het zwermpje zit nu in een kast naast de andere volken. Bedankt voor de tip, familie Boot! Ik houd jullie op de hoogte hoe het nu verder gaat met de zwerm.

In het achtergebleven deel van het oude volk groeien intussen de koninginnen in hun "moer"cellen door en komen binnenkort uit. Wanneer ze volgroeid zijn kruipen ze uit de cel en ook deze jonge prinsessen gaan, met een deeltje van het volk op de wieken naar een eigen plek en toekomst. Zo blijft er voor de imker natuurlijk niet veel van het oorspronkelijke volk over. Er zijn dan ook manieren om het zwermen te verhinderen en zo het volk compleet te houden en op kracht om zoveel mogelijk honing te verzamelen.

Ondertussen staan op de meeste volken ook de honingkamers. Op mooie warme dagen vliegen de bijen en verzamelen nectar die om wordt gezet in honing. Als de cellen van de honing kamer vol honing zitten worden ze door de bijen verzegeld. Dat wil zeggen afgesloten met een dekseltje van was. Die afgesloten cellen zijn

een teken voor de imker dat hij kan gaan slingeren. Daarover de volgende keer meer.

Elbrich van den Assem

NOORDWELLE DOOR DE EEUWEN HEEN - 126

Een rondje om de Ring omstreeks 1825 - 1

Eeuwenlang kwam je Noordwelle vanuit de richting Serooskerke binnen langs de huidige Zuidwelleweg, waar ook de andere verkeersader, de vaart, het dorp binnenkwam. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de huisnummering bij binnenkomst aan de ring hier aan de linkerzijde begon. (illustratie) Waar nu het voormalig transformatorhuis en de dienstwoning van de Provinciale Zeeuwse Electriciteits Maatschappij en het voormalige Groen Kruisgebouw staan (Dorpsring 1, 2 en 3) stond in 1825 een hofstede (grote boerderij) van de landbouwer Bartel Hoogenboom, die in 1794 in Noordwelle was geboren. Hij was op 19 juni 1818 getrouwd met Dina Steur en op 21 februari was er een zoontje met de naam Jacob geboren. Verder woonde in het huis nog de in 1797 in Brouwershaven geboren dienstmeid Jacoba Wandemaker, die in 1825 vanuit Renesse bij de familie Hoogenboom in dienst was gekomen. Zij had al het één en ander meegemaakt, want ze was de ongehuwde moeder van drie kinderen, waarvan er twee al waren overleden en van wie van alle drie de vader officieel onbekend was.

Daarnaast stond ook al in 1825 het huis met het trapgeveltje, waar toen de slachter of slager Dorus (wellicht was zijn echte naam Theodorus) Hanson, één van de weinige Rooms-Katholieken in Noordwelle. Hij was in 1798 in Nieuwerkerk geboren en getrouwd met de huishoudster Jacomina Timmermans die afkomstig was van Ouwerkerk. Onbekend is waar zij getrouwd zijn, hoewel Nieuwerkerk voor de hand ligt omdat Jacomina van daar naar Noordwelle kwam in 1824, terwijl Dorus Hanson al in 1820 van Renesse naar Noordwelle was gekomen. In het algemeen werd er in deze tijd altijd getrouwd in de woonplaats van de bruid. Kinderen waren er in 1825 nog niet bij de familie Hanson, maar wel een inwonende kostgangster: de weduwe Kaatje de Man, van

beroep dagloonster, die getrouwd was geweest met Johannis van der Jagt. Hier was overigens sprake van een huurwoning.

Het huis was bezit van Willem Hoogenboom. Dorus Hanson zou in 1858 komen te overlijden (zie illustratie). Een huis verder, thans

* * Heden behaagde het den Heer van leven en dood, mijnen geliefden Echtgenoot, DORUS HANSON, in den ouderdom van 60 jaren en 8 maanden, van mij en mijner kinderen zijde, na een langdurig sukkelen, op te roepen tot zijne eeuwige bestemming.

God, hoop ik, schenke mij de noodige kracht om in Zijnen raad te kunnen berusten.

NOORDWELLE,
25 October 1838.

J. TIMMERMAN,
Wed. D.^e HANSON.

Algemeene Kennisgeving.

Dorpsring 5, woonde de huisschilder Jan Rentier, afkomstig uit Noordwelle die daar in 1790 was geboren. Hij was gehuwd met Maria Kloet, die wel ietwat ouder was, want zij was in 1781 in Serooskerke geboren. Zij kwam in 1802 vanuit Kerkwerve naar Noordwelle, waar zij op 36-jarige leeftijd als werkbode op 17 mei 1816 trouwde. Gezien haar al wat hogere leeftijd werden er geen kinderen meer geboren. In 1825 woonde in dit huis nog wel de kleermaker Cornelis Rentier, in 1799 geboren te Noordwelle, een broer van Jan Rentier. Cornelis was eerst elders werkzaam geweest, maar in 1825 teruggekeerd naar Noordwelle, naar wat vermoedelijk de ouderlijke woning aan de Dorpsring was geweest. Op de plek van de huidige Dorpsring 6 stond een woning die ook als winkel diende. Ze werd in 1825 bewoond door de toen al niet meer zo jonge landbouwer Adriaan Boluijt, die in 1769 in Ouwkerk was geboren. Hij was gehuwd met de winkelierster Maatje de Jonge die in 1781 in Ellemeet was geboren en in 1795 naar Noordwelle was gekomen. Ook hier was sprake van een huwelijk op leeftijd. De feestelijkheden vonden plaats te Noordwelle in 1823. Maatje de Jonge was eerder gehuwd geweest met de winkelier Jacob de Guijt die in 1820 was overleden. Boluit noemde zich in 1832 zelf ook winkelier en zal na het huwelijk met Maatje de Jonge de zaak van Jacob de Guijt op deze plek hebben voortgezet. Inwonend waren verder Jan en Dina Bakker, kinderen van de schoolmeester van Noordwelle, Iman Bakker. Beiden waren afkomstig uit Noordwelle waar zij respectievelijk in 1791 en 1794 geboren waren. Jan stond in 1811 te boek als

winkelknecht en zal aanvankelijk in de zaak van Jacob de Guijt werkzaam zijn geweest. Later werd hij landbouwer. Hij trouwde in 1828 op 36-jarige leeftijd nog met zijn buurvrouw, de 47-jarige Maria Kloet. Dina Bakker zou op hogere leeftijd ook nog goed terecht komen en in 1846 nog trouwen met de in Noordwelle werkzame veldwachter Adriaan Quist.

In de volgende aflevering vervolgen we onze tocht rond de ring van Noordwelle omstreeks 1825.

F. Westra

UITNODIGING

Beste dorpsgenoten!!

Wij nodigen u van harte uit voor de uitvoering van de musical op 2 juli as.

Het gaat dit jaar over "onze school", een herkenbare reis door de tijd.

Waar? Op het schoolplein!

Hoe laat? Om 19.00 uur!

Neem uw eigen stoel mee!!!

In de pauze is er de verloting!!

DOOLHOF

